

Motion till riksdagen 2021/22:3438

av **Jessica Rosencrantz m.fl. (M)**

Biologisk mångfald

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Miljömålsrådet bör få i uppdrag att identifiera miljömål som överlappar varandra och styrmedel som har motverkande effekt samt ge förslag på hur dessa kan ändras och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka det förebyggande arbetet med biologisk mångfald genom ett ökat samarbete mellan olika myndigheter och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att klargöra juridisk status för begreppet ”grön infrastruktur” även relaterat till andra frivilliga miljöåtgärder och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbetet för att främja biologisk mångfald bör öka i stadsplanerade områden och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att fler invasiva främmande arter i Sverige förs in i den gemensamma unionsförteckningen för att vid behov säkerställa åtaganden av fler medlemsländer och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten bör ges i uppdrag att analysera för- och nackdelar med att införa ett förbud mot att sälja, sprida och plantera arter som förs upp i en framtida nationell lista mot invasiva och främmande arter med särskild betydelse för Sverige och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av samhällsekonomiska analyser samt analyser av incitament och styrmedel för ett långsiktigt bevarande av biologisk mångfald och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Jordbruksverket i uppdrag att utarbeta åtgärder för att öka pollineringen i miljön och tillkännager detta för regeringen.

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över de ekonomiska och administrativa förutsättningarna för att främja bi- och hummelodling och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för bevarandet av ängs- och hagmarker genom ett konkurrenskraftigt jordbruk och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den biologiska mångfalden i skogen ska värnas genom ett aktivt hållbart skogsbruk och en stark äganderätt och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att stärka skyddet av Unescos utpekade kultur- och naturarv och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i internationella sammanhang bör vara pådrivande för att bevara biologisk mångfald och i förhandlingar om det nya ramverket för konventionen om biologisk mångfald driva på för mer ambitiösa och konkreta mål fram till 2030 och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska verka för att genomförandet av EU:s nya strategi för biologisk mångfald bidrar till ett ansvarsfullt nyttjande av naturresurser och stärkt biologisk mångfald samtidigt som det möjliggör ett fortsatt lönsamt, hållbart och aktivt jord-, skogs- och vattenbruk och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen måste säkerställa att Sverige använder samma beräkningsmodeller som övriga medlemsstater då det gäller rapportering om skyddad natur och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska verka för att EU-kommissionen tar fram en ny utvärderingsmetod som gör det möjligt att ändra skyddsstatus för arter i vissa regioner när gynnsam bevarandestatus uppnås och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att det tas fram en gemensam skandinavisk förvaltningsplan för den skandinaviska vargstammen och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Havs- och vattenmyndigheten bör få i uppdrag att utarbeta en nationell förvaltningsplan för vikarsäl i Bottenviken och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att berörda länsstyrelser ska ges i uppdrag att utarbeta och införa regionala förvaltningsplaner för skarv och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Biologisk mångfald är viktigt för att naturen ska kunna motstå, och återhämta sig ifrån, påfrestningar utan att ta allvarlig skada. Biologisk mångfald är också en förutsättning för att ekosystemen ska fungera och för de ekosystemtjänster som vi drar nytta av varje dag. Det finns därför många goda skäl att värna den biologiska mångfalden, såväl etiska och ekologiska som ekonomiska.

Förlust av biologisk mångfald är ett av världens mest akuta miljöproblem. För att hejda förlusten krävs därför både nationella åtgärder och internationellt samarbete. Det positiva är att människan kan bidra till att öka den biologiska mångfalden om vi vidtar rätt åtgärder. Det är därför bra att världen agerar för att göra skillnad. En sådan åtgärd är att FN har fastställt 17 globala hållbarhetsmål i form av Agenda 2030 och att dessa har ratificerats av 193 länder. Ett av dessa mål (nr 15) rör biologisk mångfald. Det tar upp vikten av att skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, hejda och vrida tillbaka markförstörelsen samt hejda förlusten av biologisk mångfald.

Förutom som globalt mål behandlas frågan inom EU där även initiativet European Green Deal tar upp frågor om att bevara och restaurera ekosystem och biologisk mångfald. Dessutom behandlar ett av Sveriges nationella miljö kvalitetsmål samma område. Allt detta är bra, men trots att Sverige har haft sina miljö kvalitetsmål i 20 år är utvecklingen fortsatt oroväckande. Mål i all ära, men de får sällan effekt om de inte är tydliga, samarbetas om samt följs upp systematiskt. Under årens lopp har nya mål dessutom tillkommit varför det finns mål som överlappar varandra samt juridiska och ekonomiska styrmedel som står i konflikt med varandra. Det är därför hög tid att rensa i målfloran. Detta skulle tydliggöra och effektivisera arbetet för myndigheter med flera, då det gäller vilka mål som ska uppnås och när. Moderaterna anser att Miljömålsrådet ska göra detta samt att myndigheter ska ges i uppdrag att samarbeta och samverka för att nå dessa mål.

Vidare behöver det tydliggöras hur vissa mål och åtgärder relaterar juridiskt gentemot varandra. Ett exempel är så kallad grön infrastruktur. Det berör ett uppdrag som Naturvårdsverket hade att arbeta med, men som upphörde 2018. Idag är det inte längre specificerat vare sig i myndighetens regleringsbrev eller arbetsordning att de ska jobba med denna fråga. Samtidigt fortsätter landets länsstyrelser att upprätta handlingsplaner och skriva strategier om detta. Det är allvarligt eftersom införandet av så kallad grön infrastruktur anmärkningsvärt nog skedde utan att det gjordes några konsekvensanalyser av hur det skulle kunna påverka till exempel äganderätt och företagande på landsbygd eller hur det relaterar juridiskt till andra frivilliga natur- och miljöåtaganden. Det är inte rimligt.

Det är Moderaternas uppfattning att åtgärder som rör biologisk mångfald oftast riktas mot landsbygd men mer sällan mot städer. Detta trots att bebyggelse försvårar utbyten mellan lokala artpopulationer, vilket på sikt gör arterna sämre anpassade för miljöförändringar och att tillhandahålla så kallade ekosystemtjänster. På samma sätt som människan planerar för bebyggelse och infrastruktur borde vi planera för livsmiljöer för växters och djurs spridningskorridor i städer.

Moderaterna anser att det snarast måste klargöras vilken juridisk status som begreppet ”grön infrastruktur” har i allmänhet och i förhållande till andra frivilliga miljöåtaganden såsom Natura 2000, samt hur vi kan främja biologisk mångfald i städer.

Invasiva främmande arter

Sedan 1800-talet har det försvunnit drygt 200 arter från Sverige. Eftersom de flesta av dessa inte var särskilt vanliga har påverkan på ekosystemen varit liten. Under samma tidsperiod har det tillkommit hundratals nya växt- och djurarter till den svenska floran och faunan. Några av dessa är så kallade invasiva främmande arter, alltså arter som sprider sig från sitt ursprungliga område till nya områden och där hotar den biologiska mångfalden på ett eller annat sätt. Det kan exempelvis handla om arter som har få eller inga naturliga fiender i sin nya livsmiljö eller bär med sig sjukdomar som inhemska arter har dålig motståndskraft emot. Vilka konsekvenser detta får för de svenska ekosystemen är ännu inte helt klarlagt och konsekvenserna varierar från art till art. Men flera fall har uppmärksammats där invasiva främmande arter hotar att konkurrera ut svenska arter eller åstadkommer stora skador. Exempel är kungskrabba, amerikansk hummer och spansk skogssnigel, eller mördarsnigel som den ofta kallas. Det senaste året har även förekomst av stenmård och guldschakal noterats.

Enligt Naturvårdsverket finns det 400 arter som bedöms som invasiva i Sverige. Av dessa finns 11 stycken på den gemensamma unionsförteckningen i EU över arter som inte avsiktligt får föras in till, hållas eller födas upp i EU. Det är därför av största vikt att ansvariga myndigheter rapporterar in och bekämpar invasiva främmande arter så snabbt som möjligt. Sverige bör dessutom verka för att arter som bedöms som invasiva för vårt land förs in i den gemensamma unionsförteckningen för att vid behov säkerställa åtaganden från fler medlemsländer.

Sedan 1 januari 2019 är EU-förordningen om att bekämpa invasiva främmande arter införlivad i svensk lagstiftning. Nu gäller att lagstiftningen implementeras och blir väl känd även hos allmänheten. En handlingsplan för de unionslistade problemarterna har utarbetats.

Moderaterna saknar dock en nationell handlingsplan som också behandlar de arter som är problematiska i Sverige men som inte finns med på unionslistan.

Idag står det klart att Naturvårdsverket anser att Sverige ska föra upp bland annat blomsterlupin och parkslide på den nationella förteckningen över invasiva främmande arter som är av särskild betydelse för Sverige. Vårt grannland Finland har dock tagit ett steg längre. Där har landets riksdag beslutat att införa förbud mot att sälja, sprida och plantera bland annat blomsterlupin (*lupinus polyphyllus*) som är en invasiv art även i vårt grannland.

Moderaterna anser att det är bra att arbetet med den nationella listan äntligen har kommit igång, men med hänvisning till det som sker i Finland anser vi att det också bör analyseras för- och nackdelar med att införa förbud mot att sälja, sprida och plantera arter som ingår i eller är föremål för den nationella listan. Ett uppdrag som vi vill att Naturvårdsverket samt Havs- och vattenmyndigheten ska genomföra.

Ekosystemtjänster

Ekosystemtjänster är ett begrepp som beskriver de produkter och tjänster som växter och organismer ger oss människor och som påverkar vårt välbefinnande. Som exempel kan nämnas att mat, många mediciner och viktiga kemikalier har sitt ursprung i vilda arter, organismer som renar vatten, bin som pollinerar växter och växter som binder koldioxid och producerar syre. I en studie av 40 olika livsmedelsgrödor över hela jorden påvisades att vilda insekter ökade skörden i alla systemen. Att värdera ekosystemtjän-

ster är svårt, eftersom ekosystemen ofta är sammankopplade på komplicerade sätt. Flera forskare har dock försökt beräkna värdet av ekosystemtjänster så att dessa kan bli en integrerad del av samhällsplaneringen.

Bevarandet av biologisk mångfald är en viktig fråga för framtiden. I samband med den fördjupade utvärdering av miljö kvalitetsmålen som gjordes 2019 uppgav Naturvårdsverket att biologisk mångfald och klimatfrågan är de viktigaste miljömålen att komma till rätta med. Förslag på åtgärder kanske finns, men de genomförs bara ibland då kostnaderna för desamma ofta bedöms som alltför höga. Med hjälp av samhällsekonomiska analyser skulle dock kostnadsbilden uppfattas annorlunda. Ett exempel på detta framgår av Jordbruksverkets rapport Jordbruksinformation 1 – 2020, som visar att värdet av svenska tambins pollinering samhällsekonomiskt sett, motsvarar cirka 500 miljoner kronor årligen i kommersiell odling. Cirka 75 procent av värdet härrör från pollinering av äpplen, jordgubbar och oljeväxter. Det ekonomiska värdet av honungs- och vaxproduktionen uppgår enligt samma rapport till cirka 330 miljoner kronor. Honungsbiet är den klart vanligaste pollinerande insekten som används av människan men i Sverige används även cirka 5 000 införda humlesamhällen per år. De används framför allt i tomatodlingar. Pollinering från humlor och solitärbin ingår däremot inte i den ovannämnda studien.

Moderaterna anser att Jordbruksverkets rapport är ett utmärkt exempel på betydelsen av att genomföra samhällsekonomiska analyser samt analyser av incitament och styrmedel för ett ökat och långsiktigt bevarande av biologisk mångfald. Jordbruksverkets rapport tydliggör också den stora betydelse ökad pollinering har samt värdet av att främja ökad bi- och humleodling. Moderaterna vill att Jordbruksverket eller annan relevant myndighet ska genomföra analyser för fler arter i syfte att skapa bättre förutsättningar att stärka den biologiska mångfalden.

Antalet biodlare i Sverige behöver öka. I ett program för att stärka biodlingen har regeringen satt som mål att öka antalet biodlare med 5 procent mellan år 2020 och 2022. Men det målet är alldeles för lågt satt. I synnerhet som genomsnittet av bisamhällen ligger på cirka 8 stycken per biodlare. Ska vi få fler att vilja ägna sig åt denna för den biologiska mångfalden så viktiga syssla måste vi stärka lönsamheten och göra det enklare. Moderaterna anser därför att Jordbruksverket ska få i uppdrag att se över regelbördan för bi- och humleodling, att en översyn av relevanta skattelagar ska ske samt att ett långsiktigt biodlingsstöd bör införas för biodlare.

Bevarande av ängsmarker

Ett hållbart brukande av skog och mark är avgörande för att bevara den biologiska mångfalden och en förutsättning för att vi ska kunna nå flera av våra nationella miljö kvalitetsmål. Många ängs- och hagmarker, som många gånger även rymmer viktiga kulturhistoriska värden, växer idag igen, bland annat på grund av för få betande djur. Fler betande djur behövs alltså för att behålla hagarna öppna och bevara den biologiska mångfald som finns där. Därför är så kallade betesförmedlingar viktiga att få på plats. Information om denna tjänst behöver spridas bredare från länsstyrelserna för att nå ut till fler.

Moderaterna ser stora behov av att skapa bättre förutsättningar för lantbrukare att ha betande djur i hagar, vilket i grunden handlar om att stärka svenskt jordbruks konkurrenskraft. På så sätt kan vi bevara ängs- och hagmarker samtidigt som vi skapar förutsättningar för en levande landsbygd och ett livskraftigt jordbruk. Intressant i sammanhanget är forskningen som beskriver vikten av betande mular på strandängar. Detta är

inte bara positivt för flora och pollinerande insekter utan är också viktigt för gäddans och andra fiskarters möjlighet att leka i strandkanterna. Allt hänger ihop. Fler förslag om hur Moderaterna vill stärka jordbrukets konkurrenskraft finns i vår kommittémotion *Ett starkt svenskt jordbruk – en blomstrande landsbygd*.

Skydd av mark

Då det gäller skydd av mark har Sverige fått kritik av EU-kommissionen för att vi avsätter för få Natura 2000-områden. Samtidigt uppgick vår andel totalt skyddad yta, sett till land och sötvatten, till 15 procent enligt SCB:s rapport (MI 41 SM 1901). Till detta ska läggas ytterligare drygt 45 000 hektar naturreservat som avsattes under 2019.

Enligt EU:s konvention för biologisk mångfald har medlemsstaterna beslutat att 17 procent av landytan (inklusive sötvatten) i respektive land ska ha skyddats till 2020. Enligt den SCB-rapport som hänvisas till ovan betraktar EU:s beräkningsorgan dock att vi endast har skyddat 11 procent. SCB kommenterar detta med ”att siffran är lägre jämfört med tabellerna i SCB:s statistik beror på att olika definitioner av skyddad natur har använts”. Vän av ordning undrar hur beräkningsgrunderna kan få avvika till denna grad och varför vi inte definierar skyddad natur på samma sätt som övriga medlemsstater. Vad som gäller blir än mer anmärkningsvärt då man tar del av en rapport från LRF (publicerad 20.05.25). I rapporten hävdas att om vi skulle beräkna andelen skyddad natur som de flesta andra länder i Europa gör uppgår det till närmare 58 procent. Det är bra att regeringen har låtit undersöka diskrepansen mellan de olika värdena, vilket också ger stöd åt LRF:s slutsats att bland annat Tyskland rapporterar områden med andra huvudsyften än naturvärden.

Med tanke på framtida beslut på EU-nivå är det centralt att beräkningarna är jämförbara. Men samtidigt konstaterar Naturvårdsverket ”att en rapportering som blir helt lik övriga jämförda länder inte är möjlig att genomföra, men att de revideringar som planeras kommer att öka andelen internationellt rapporterad skyddad natur”. Naturvårdsverkets rapport är förstås ett steg i rätt riktning, men Moderaterna anser nu att regeringen måste säkerställa att Sverige i än högre grad använder samma beräkningsmetoder för skyddad natur som andra medlemsstater gör.

Ett hållbart skogsbruk

Sverige är rikt på skog, och skogen utgör en fantastisk resurs. Den privata äganderätten ligger till grund för ett framgångsrikt och hållbart svenskt skogsbruk som under hundra års tid har kombinerat ökade avverkningsnivåer med ett ökat virkesförråd. För att gynna den biologiska mångfalden gör skogsägarna bland annat frivilliga avsättningar av skog. Det finns också flera former av formellt skydd för skogsområden, såsom naturreservat och Natura 2000-områden.

Skogsvårdslagen föreskriver att produktionsmål och miljömål ska vara jämställda. Förvaltarskapstanken och långsiktigheten i svenskt skogsbruk gör att skogsägare kan bidra till att sällsynta eller särskilt viktiga arter finner en god livsmiljö på deras marker. Exempelvis visar forskning att skogsbrukets beslut att lämna kvar träd som småningom blir till höga stubbar på kalhyggen leder till att fler skalbaggar och andra insekter söker sig dit. Ett sådant skogsbruk bidrar till den biologiska mångfalden och bör därför premieras. Tyvärr straffas istället många av de skogsägare som bedrivit ett skogsbruk med

hög miljöhänsyn, då de inte tillåts genomföra planerade avverkningar med hänvisning till exempelvis artskyddsförordningen och den tidigare inventeringen av nyckelbiotoper. Moderaterna ser med oro på att incitamentsstrukturen för ett hållbart skogsbruk snedvrids på detta sätt och utskottet har därför riktat ett tillkännagivande till regeringen om att tillämpningen av artskyddsförordningen ska ses över. Sent omsider lyssnade regeringen på riksdagsmajoriteten och tillsatte en utredning som presenterades i juni 2021. Tyvärr lämnade utredningen en del att önska, men vi återkommer till detta närmare då regeringen lägger fram en proposition i frågan.

Moderaterna ser en risk med att samma brist på helhetssyn finns även vid exempelvis vattenbruk, där musselodlingar och algplanteringar har stor potential att bidra till både en bättre havsmiljö och utvecklingen av nya näringar. Inom miljöpolitiken är det därför överlag viktigt att incitament för hållbart brukande av skog, mark och vatten inte ställer produktionsmål och miljömål i konflikt med varandra. Tvärtom behövs en helhetssyn. Det är också viktigt att den framtida behandlingen av den så kallade äganderättsutredningen säkerställer långsiktigt hållbara spelregler för vatten-, jord- och skogsbrukare.

Internationellt samarbete

Internationellt arbetar man på flera sätt för att skydda värdefull kultur och natur till kommande generationer. Den mest kända är Unescos världsarvskonvention som är en internationell överenskommelse från 1972. Idag har 193 stater undertecknat konventionen, däribland Sverige som ratificerade konventionen 1985. Listan över kultur- och naturarv samlar idag drygt 1 000 objekt/områden varav cirka 250 är naturområden. Stora Barriärrevet och Yellowstone Park finns upptagna på naturarvslistan men även Höga kusten i Sverige. På senare år har det framgått att skyddet av Unescos världsarv behöver stärkas. Olika studier visar till exempel att mänsklig verksamhet har ökat i hälften av naturarven under de senaste 25 åren, vilket har ökat avskogning samt fått stor påverkan på utrotningshotade växt- och djurarter.

Moderaterna anser att detta är en ytterst olycklig utveckling och anser att Sverige ska verka för att mer görs för att stärka dessa områden som har utsetts för att de hyser för världen unika naturvärden.

I de flesta miljöfrågor krävs samarbete mellan länder för att nå bästa resultat, och det gäller även för biologisk mångfald. Sverige har hittills anslutit sig till ett 40-tal internationella konventioner om exempelvis luftföroreningar, vattenföroreningar, naturvård och biologisk mångfald, nyttjande av levande resurser, avfallshantering, kemikaliehantering och särskilda gränsöverskridande effekter samt miljöinformation. Flera av dessa samarbeten har redan visat på goda resultat. Men IPBES (The Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services) rapport om biologisk mångfald från 2019, som godkänts av fler än 130 regeringar, visar att utvecklingen för den biologiska mångfalden på global nivå går åt fel håll. Fler länder behöver ta ansvar och agera för att förlusten av biologisk mångfald ska hejdas och i bästa fall upphöra. Svenska förvaltningsmodeller både för skogen och för den svenska viltstammen kan tjäna som föredöme för hur biologisk mångfald kombineras med ekonomisk lönsamhet, jakt och turism.

Moderaterna anser att Sverige fortsatt ska vara en pådrivande kraft i olika internationella sammanhang för att belysa allvaret i frågan om den negativa utvecklingen för biologisk mångfald samt leda genom att fortsätta vara ett gott exempel.

Sverige har undertecknat konventionen om biologisk mångfald (CBD) där vi förbinder oss att vårda vår biologiska mångfald och nyttja den på ett hållbart sätt. Avtalet innebär bland annat att skogen och marken ska brukas på ett sådant sätt att djur, växter och mikroorganismer som finns i landskapet kan leva kvar. Fisket ska bedrivas under kontrollerade former så att bestånden inte utarmas. Planering av stadsmiljöer ska ta hänsyn till växters och djurs förutsättningar att leva där. Förutom Sverige är det drygt 170 andra länder som också har skrivit under konventionen. De internationella målen för biologisk mångfald inom ramen för konventionen skulle ha uppdaterats under 2020, men arbetet sköts upp på grund av coronapandemin. För att stärka arbetet för den biologiska mångfalden på fler platser på jorden behövs det mer ambitiösa och konkreta mål fram till 2030. Då ramverket för CBD ska förnyas förväntar sig Moderaterna att regeringen med hjälp av Naturvårdsverkets vetenskapliga råd intar en aktiv roll vid dessa förhandlingar.

Även i EU pågår ett arbete med att stärka den biologiska mångfalden inom ramen för EU:s gröna giv.

Moderaterna tycker att det är viktigt att EU:s nya strategi för biologisk mångfald bidrar till ett ansvarsfullt nyttjande av naturresurser och stärkt biologisk mångfald i hela EU. På samma gång måste den möjliggöra ett fortsatt lönsamt, hållbart och aktivt jord-, skogs och vattenbruk samt bidra till omställningen av samhället.

Vikten av internationellt samarbete i miljöfrågor och för livskraftiga ekosystem genomsyrar all moderat miljöpolitik.

Förvaltning av arter

Ibland kan vissa internationella direktiv vara svåra att förena med lokala problem. Det gäller till exempel art- och habitat- och fågelskyddsdirektiven, som bland annat fredar skarv som samtidigt förorsakar stora problem längs de svenska kusterna. Det finns i dag en teoretisk möjlighet för medlemsländer att uppmärksamma EU-kommissionen på att skyddsstatusen för en art bör ändras. Den möjligheten kommer dock inte till praktisk användning. Det behövs därför en ny utvärderingsmetod som gör det möjligt att ändra skyddsstatusen för arter i vissa regioner när gynnsam bevarandestatus uppnås. Moderaterna anser att detta är en viktig fråga för Sverige att driva inom EU, då vi tror att det kan öka respekten för arbetet med biologisk mångfald.

År 2013 beslutade riksdagen om en fördjupad regionalisering av förvaltningen av våra stora rovdjur. Det innebär att såväl centrala som regionala myndigheter idag ska arbeta mer fokuserat med frågan om den regionala förekomsten av rovdjur samt konsekvenserna av desamma. Då det gäller svensk varg ingår de i den så kallade skandinaviska populationen, det vill säga varg som lever i Sverige och Norge. För denna population har det upprättats en fullständig genkarta. Med tanke på att djuren inte känner av nationsgränser anser Moderaterna att det vore rimligt att förvaltningen av den skandinaviska populationen också skulle vara gemensam mellan länderna. Forskning från Skandulv och det svensk-norska projektet Grensevilt har visat att det finns ett stort behov av att öka samarbetet. Vidare har både Sverige och Norge undertecknat Bernkonventionen och därmed åtagit sig att samarbeta kring gränsöverskridande viltfrågor. Under lång tid har Norge därför efterlyst en samförvaltning av den skandinaviska vargstammen i syfte att minska dess storlek.

Moderaterna anser att det ska utarbetas en skandinavisk samförvaltningsplan för varg, en plan som ska präglas av såväl ekosystemansatsen som försiktighetsprincipen.

Förvaltningen ska vara adaptiv, där verifierade data inhämtas och analyseras systematiskt kopplat till samverkan mellan varg, människa och miljö. Samt att den gemensamma förvaltningsplanen, med mål och åtgärder, följs upp löpande och revideras allteftersom stammen utvecklas.

Havs- och vattenmyndigheten (HaV) har utarbetat förvaltningsplaner för gråsäl i Östersjön samt för knobbsäl i Skagerrak och Kattegatt. Dessvärre finns det regionalt också stora problem med säl, såsom i Bottenviken där vikare är det stora hotet mot bland annat kustfisket. Sälarna konkurrerar om fisken och orsakar skada eftersom de tar fisk direkt ur fiskenäten och på så sätt förstör fiskeredskap. Därför bör en förvaltningsplan för vikare upprättas. Populationen i Östersjön uppgår idag till ca 20 000 individer och stammen ökar med ca 5 procent per år. För att anpassa populationen till de negativa skador som uppstår till följd av sälmask, födosök – ofta bestående av redan sårbara fiskpopulationer – och konfliktsituationen med yrkesfisket bör populationen förvaltas bättre. I mars 2021 beslutades om skydds jakt efter totalt 420 vikarsäl. Det visar på att även Naturvårdsverket ser problemen. Moderaterna anser därför att HaV ska ges i uppdrag att utarbeta en nationell förvaltningsplan för vikarsäl i Bottenviken.

Naturvårdsverket presenterade 2014 en nationell förvaltningsplan för skarv. Nu behöver arbetet med att inrätta regionala förvaltningsplaner i alla berörda län ta vid för att förvaltningen ska fungera bättre. Bestånden av skarv växer fortsatt explosionsartat, något som är till förfång för sårbara fiskpopulationer, växtlighet och vattenmiljö samt kustfisket. Situationen blir alltmer ohållbar och vissa regionala planer vittnar om behovet av en omfattande decimering av beståndet av skarv, med hänvisning till att ett flertal kustfiskarter uppvisar en negativ beståndsutveckling och att predation från skarv sannolikt är en bidragande orsak. Moderaterna menar att något måste göras för att hejda den explosionsartade tillväxten av skarv och anser i enlighet med Naturvårdsverkets rekommendation att berörda länsstyrelser ska anta regionala förvaltningsplaner för skarv. Fler av Moderaternas förslag på detta område finns beskrivna i våra motioner om exempelvis skogsbruk, jordbruk, viltvård samt fiske, hav och vatten.

Jessica Rosencrantz (M)

John Widegren (M)

Betty Malmberg (M)

Marléne Lund Kopparklint (M)